

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

«30» серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

В.о. зав. кафедри педагогіки та психології

доц. ЗВО Тетяна РИСИНЕЦЬ

«29» серпня 2024 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПСИХОЛОЛІНГВІСТИКА

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медична психологія», 2022
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Педагогіки та психології
Лектор	Доцент ЗВО Микола ЛІСОВИЙ
Контактна інформація	pedagogy@vnmu.edu.ua
Укладач силабусу	Доцент ЗВО Микола ЛІСОВИЙ

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Вибіркова
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	ВБ 1.11 /дисципліна професійної підготовки
Курс/семестр	2 курс (III, семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	60 годин /2 кредити ЄКТС
Кількість змістових модулів	2 модулі
Структура дисципліни	Лекції – 14 год. Практичні заняття – 16 год. Самостійна робота – 30 год.
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Очна (або дистанційна згідно з наказом)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Основним фокусом програми є отримання знань із дисципліни «Психолінгвістика», вивчення якої необхідне для успішної професійної діяльності. Предметним напрямом програми є засвоєння здобувачами принципів ефективної вербальної комунікації, застосування вербальних технік у психотерапевтичному процесі. Програма орієнтована на здобуття знань про особливості психологічного впливу мовних патернів, закономірності побудови ефективних мовних стратегій, проявів у мовному спілкуванні різноманітних психологічних проблем, формування навичок ефективної мовної комунікації, використання мовних стратегій у психотерапевтичному та психопрофілактичному процесі, виявлення психологічних проблем за аналізом мовної активності пацієнта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є зв'язок психологічних процесів і психічного функціонування особистості з організацією та функціонуванням мовної діяльності як основної складової образу світу індивіда, для забезпечення ефективної професійної комунікації та психотерапевтичної роботи лікаря-психолога.

Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення сучасних наукових і практичних досягнень вітчизняної та зарубіжної психолінгвістики та суміжних наук у питаннях ефективного мовного спілкування та використання мовних засобів у психодіагностичному та психотерапевтичному процесі; виховання у студента високої медичної культури, глибокої моральності, милосердя, психологічного, психогігієнічного, психопрофілактичного підходу до пацієнта.

Передреквізити

Вивчення дисципліни «Психолінгвістика» базується на знанні базових природничо-наукових дисциплін: нормальної фізіології, психофізіології, нейропсихології, патологічної фізіології, а також інтегрує знання, одержані при вивченні медичної психології, психіатрії та наркології, соціальної психології, психології спілкування, вікової та диференційної психології, психології життєвої кризи, вмирання і смерті, спеціальної психології та дефектології.

Постреквізити

Психолінгвістика інтегрує знання, одержані при вивченні медичної психології, соціальної психології, психології спілкування, вікової та диференційної психології, психології життєвої кризи, вмирання і смерті, спеціальної психології та дефектології, дисциплін загальної лікарської підготовки та передбачає застосування набутих знань і навичок у процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Психолінгвістика» є:

1. Забезпечення володіння здобувачами ефективними засобами мовної комунікації, що базуються на сучасних наукових знаннях, при спілкуванні з пацієнтом, його родичами, колегами й іншими особами.

2. Формування вміння ідентифікувати психологічні проблеми та неконструктивні моделі психосоціального функціонування за особливостями мовної активності пацієнта.

3. Використання дієвих моделей мовного спілкування та ефективних мовних стратегій у психотерапевтичному та психопрофілактичному процесах.

3. Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- базові визначення і поняття психолінгвістики;
- теоретичні засади психолінгвістики, механізми взаємовпливу мови і психологічних реакцій;
- принципи організації ефективного мовного спілкування;
- роль і місце ефективного мовного спілкування у професійній діяльності лікаря-психолога;
- прояви психологічних проблем, інтрапсихічних конфліктів та психопатологічних феноменів у мові пацієнта;
- принципи побудови ефективних мовних стратегій при психотерапевтичному втручанні;
- правила трансформації неконструктивних мовних стратегій у конструктивні й ресурсні;
- принципи ефективного метафоричного спілкування, правила побудови психотерапевтичних метафор для дорослих і дітей.

Уміти:

- застосовувати ефективні мовні стратегії у професійній комунікації;
- ідентифікувати психологічні проблеми, неконструктивні форми поведінки та психопатологічні прояви за аналізом мовної активності пацієнта;
- правильно обирати мовні стратегії та мовні моделі для різних видів і методів психотерапії;
- уміти трансформувати неконструктивні мовні моделі в конструктивні та ресурсні;
- уміти конструювати ефективні терапевтичні метафори для дорослих і дітей і застосовувати їх у комплексі психотерапевтичних втручань.

Після завершення вивчення дисципліни «Психолінгвістика» здобувачі повинні:

1. Мати ґрунтовні знання зі структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

2. Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки. Вміти приймати обґрунтовані рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Нести відповідальність за вибір і тактику способу комунікації.

3. Мати достатні знання державної мови та базові знання іноземної мови. Вміти застосовувати знання державної мови як усно, так і письмово, вміти спілкуватись іноземною мовою. Використовувати державну мову під час фахового, ділового спілкування й під час підготовки документів. Використовувати іноземну мову у професійній діяльності. Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.

4. Знати основи інформаційних і комунікаційних технологій та вміти застосовувати їх у професійній діяльності

5. Знати й застосовувати отримані теоретичні знання та практичні навички в професійній діяльності.

6. Знати свої професійні обов'язки, вміти визначити мету й завдання під час їх виконання, нести відповідальність за якісне виконання поставлених завдань

7. Спланувати та провести психоосвітню, просвітницьку та профілактичну роботу серед населення.

8. Знати проблеми збереження навколишнього середовища та шляхи його збереження. Уміти формувати вимоги до себе й до інших осіб щодо збереження навколишнього середовища. Вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо заходів для збереження й охорони навколишнього середовища. Нести відповідальність щодо виконання заходів збереження навколишнього середовища в рамках своєї компетенції.

9. Оцінювати вплив навколишнього середовища, соціального оточення та умов життя на стан здоров'я населення.

10. Знати свої соціальні та громадські права й обов'язки. Формувати достатній рівень правової культури, необхідний для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини у сфері охорони здоров'я. Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність.

11. Встановлювати ефективний терапевтичний альянс із пацієнтами.

12. Дотримуватись етико-деонтологічних принципів у професійній діяльності лікаря.

13. Уміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, вміти здобувати сучасні знання. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей, організовувати індивідуальну фахову діяльність (тайм менеджмент, розподіл пріоритетів та ін).

14. Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання. Уміти розв'язувати складні завдання та проблеми, які виникають у професійній діяльності.

15. Обирати конструктивні й ефективні стратегії соціальної взаємодії.

16. Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації. Уміти застосувати засоби саморегуляції, Уміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності. Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату. Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1* «Психолінгвістика» Змістових модулів 2.	III семестр 60 год/ 2 кредити	Лекції № 1 – 7. Практичні заняття № 1 – 8. Теми для самостійного опрацювання № 1 – 8.
---	----------------------------------	--

Дисципліна включає 5 тем, які поділені на 2 тематичних модулів:

Модуль 1. Психолінгвістика.

Змістовий модуль 1. Мовні стратегії і мовні моделі у психологічній діагностиці та професійній комунікації

Тема 1. Основні поняття і терміни психолінгвістики. Принципи ефективного мовного спілкування. Мовні обмеження. Мовні ілюзії.

Тема 2. Мовні моделі ефективної комунікації.

Змістовий модуль 2. Мовні стратегії і мовні моделі у психотерапії.

Тема 3. Використання мовних стратегій у психотерапії. Рефреймінг.

Тема 4. Мовні моделі змінених станів. Трансова комунікація.

Тема 5. Психотерапевтичні метафори.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння таких практичних навичок:

- 1) визначення основних викривлень у мовній діяльності;
- 2) застосування ефективних моделей мовного спілкування;

- 3) інтеграція методів психолінгвістики до комплексу психотерапевтичних і психокорекційних заходів;
- 4) ідентифікація психологічних і психіатричних проблем на підставі аналізу мовної активності пацієнта;
- 5) використання мовних моделей рефреймінгу;
- 6) ефективне використання мовних моделей трансової комунікації;
- 7) конструювання ефективних психотерапевтичних метафор у психотерапії.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять і проміжних контролів, вивчення тем для самостійної позааудиторної роботи, написання рефератів, підготовка презентацій, таблиць. Контроль засвоєння тем самостійної позааудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни. Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів із наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної позааудиторної роботи, обсяг і напрями індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра педагогіки та психології/Студенту/Очна форма навчання/Медицина психологія/2 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень, їх трактування та оцінка їх результатів
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок
Підсумковий семестровий контроль (залік) по завершенню семестру (якщо передбачено навчальним планом)	Згідно з Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

Поточний контроль	За чотирибальною системою традиційних оцінок: 5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»
Проміжні розділові контролі	За чотирибальною системою традиційних оцінок

Контроль практичних навичок	За чотирибальною системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 122 до 200 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 200-бальною шкалою). Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно – від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-121,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та Порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж із дотримання правил техніки безпеки при перебуванні студентів на території навчального корпусу №2. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки, а також інструктаж із правил поведінки під час сигналу “ПОВІТРЯНА ТРИВОГА” та безпечної евакуації в укриття.

Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до практичних занять.

На практичних заняттях студент повинен дотримуватись правил безпеки під час перебування у приміщеннях кафедри. Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, увічливість та повагу до своїх колег і викладача.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен вчасно приходити на практичне заняття теоретично підготовленим з відповідної теми.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкового контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачеві в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології#) черговому викладачеві. Для відпрацювання пропущеного заняття студент надає дозвіл із деканату та складає тестовий контроль відповідно до програми заняття.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений у Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 1 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь і претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій студент повинен спочатку повідомити про свої претензії викладачеві. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно з Положенням про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять і лекцій, відпрацювань і консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології/Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології / Студенту). Консультації проводяться два рази на тиждень згідно з графіком консультацій.

2. Розклад та розподіл груп за викладачами опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології / Студенту).

3. Питання до проміжних і підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педагогіки та психології / Студенту).

Силабус з дисципліни «Генетична психологія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології (протокол № 1, від «29» серпня 2024 року).

Відповідальний за курс

доц. ЗВО Микола ЛІСОВИЙ

В. о. зав. кафедри

доц. ЗВО Тетяна РИСИНЕЦЬ